

'Kennis- en leerprogramma lokaal woonwagengebeleid' moet gemeenten op weg helpen

Op 18 december vorig jaar schreef minister Ollongren aan de Tweede Kamer dat ze bekijkt of het mogelijk is om een informatie- en expertisepunt op te zetten voor gemeenten over woonwagengebeleid. We schreven daar al over in Wiel 1. Dat informatiepunt komt er nu. Platform 31 gaat het opzetten, met subsidie van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK).

Aanleiding voor een informatiepunt, schreef de minister in de brief, is dat veel gemeenten nog met vragen zitten over haar Beleidskader gemeentelijk woonwagenge- en standplaatsenbeleid. In het beleidskader stelt de minister dat woonwagengebewoners recht hebben om in de woonwagen te leven en dat gemeenten dat mogelijk moeten maken. In de praktijk betekent dit onder meer voor gemeenten dat zij:

- geen woonwagengestandplaatsen meer mogen opheffen als daar vraag naar is;
- in kaart moeten brengen hoeveel woonwagengebewoners graag een standplaats willen;
- woonwagengestandplaatsen moeten opnemen in hun Woonvisie en in de afspraken die zij met de woningcorporaties maken over nieuwbouwplannen – de zogenoemde prestatieafspraken.

Leerprogramma lokaal woonwagengebeleid

Om gemeenten te helpen bij de uitvoering van dit woonwagengebeleid gaat nu een informatiepunt van start bij Platform31. Dit is een kennis- en netwerkorganisatie die onder meer nieuwe ontwikkelingen op het gebied van wonen en wijken opspoort, en haar kennis met gemeenten deelt. Zelf spreekt Platform31 niet van een informatiepunt maar van een 'Kennis- en leerprogramma lokaal woonwagengebeleid'. De organisatie gaat actief op zoek naar voorbeelden van gemeenten die (onderdelen van) hun woonwagengebeleid al goed op orde hebben. Deze kennis zal vervolgens breed worden gedeeld met gemeenten via bijeenkomsten en via het informatieloket.

Daarnaast is het de bedoeling dat gemeenten onderling ervaringen met en ideeën over woonwagengebeleid uitwisselen en op die manier van elkaar leren. Daarbij zullen hele praktische vragen aan de orde komen, zoals: Hoe krijg je de vraag naar

standplaatsen in beeld? En wanneer is wel of niet aan het beleidskader voldaan?

Gemeenten zullen aan de slag moeten om het woonwagengebeleid in overeenstemming te brengen met het beleidskader", zegt Ali Karatas van Platform31. "Zij kunnen daarbij veel van elkaar leren."

Erkenning

Ali Karatas leidt binnen Platform31 het leerprogramma voor gemeenten. Oog hebben voor de culturele identiteit van minderheidsgroepen door politiek en openbaar bestuur, vindt hij persoonlijk heel belangrijk. Zo zijn Molukkers een groep waar, net als bij woonwagengebewoners, het wonen in familieverband heel belangrijk is. Karatas: "Bij woonwagengebewoners is dat inmiddels ook erkend als onderdeel van de cultuur. Het is het tweede criterium in het beleidskader, naast de woonvorm."

De projectleider zegt het bijzonder te vinden hoe woonwagengebewoners en organisaties van woonwagengebewoners de afgelopen decennia strijd hebben gevoerd om die erkenning te krijgen. "En we hoeven dat niet te blijven herhalen, maar dat er discriminerend beleid is gevoerd, is ook gezegd door rechterlijke instanties, door het College voor de Rechten van de Mens, door het Europese Hof voor de Rechten van de Mens, daar moeten gemeenten en corporaties zich wel bewust van zijn. Het beleid moet anders."

In juridische termen worden de uitspraken waar Karatas op doelt het 'mensenrechterlijk kader' genoemd. De uitspraken zijn ook opgenomen in het beleidskader. Karatas: "Het beleidskader probeert daaraan te voldoen en gemeenten wat concretere

Ali Karatas:
“Je kunt langs het veld staan of je kunt op het veld staan en meedoen.”

uitgangspunten te geven.”

Meedenken en meepraten

Het project van Platform31 is puur gericht op gemeenten, niet op de woningbouwcorporaties. Reden: gemeenten zijn als eerste verantwoordelijk voor het woonbeleid, zegt Karatas. “Vanuit de nieuwe Woningwet (2015) wordt van hen verwacht dat ze meer regie nemen en dat ze invulling geven aan het woonbeleid, samen met woningcorporaties en huurdersorganisaties.” Om die reden is het ook belangrijk, benadrukt de projectleider, dat woonwagenebewoners hun stem laten horen en meepraten over beleid, al dan niet via een officiële huurders- of bewonersorganisatie. Karatas: “Om een mooie sport metafoor te gebruiken: Je kunt langs het veld staan of je kunt op het veld staan en meedoen. Want als je niet vooraf meedenkt over beleid, is het heel moeilijk om achteraf beleid en regelgeving te veranderen.”

Klankbordgroep woonwagenebewoners

Het kennis- en leerprogramma voor gemeenten is nog niet concreet van start gegaan. Platform 31 inventariseert momenteel eerst de goede voorbeelden van gemeenten, en de vragen die er

zool zijn. Daartoe heeft zij een oproep gedaan aan gemeenten om zich aan te melden. Voor de sluitingstermijn hebben al meer dan 25 gemeenten zich aangemeld, zowel gemeenten die het woonwagenebeleid al op orde hebben, als gemeenten die nog in de startblokken staan, aldus Karatas.

Ook zal er klankbordgroep van woonwagenebewoners in het leven worden geroepen, die vanuit de eigen beleving een adviserende rol zal hebben binnen het programma. De projectleider verwacht binnen afzienbare tijd vertegenwoordigers van organisaties van woonwagenebewoners en andere ervaringsdeskundigen hiervoor uit te nodigen.

Het programma loopt tot het najaar van 2020. Dan zal er een slotcongres worden georganiseerd waar alle opgehaalde inzichten worden gedeeld met een breed publiek.

Tekst: Thea Reuver